

NOWE PRAWO →D3

Prosta spółka akcyjna – rewolucja w zarządzaniu i w nadzorze

Z dniem 1 lipca 2021 r. wchodzi w życie przepisy dotyczące prostej spółki akcyjnej. Ten nowy typ spółki oferuje innowacyjne rozwiązania, w tym dotyczące funkcjonowania jej organów.

ŚRODOWISKO →D4-5

Chcesz kredyt na inwestycję? Pokaż emisje swoich dostawców

Większość przedsiębiorców za trzy, cztery lata będzie musiała tłumaczyć się kontrahentom z przestrzegania prawa pracy oraz informować nie tylko o swoich emisjach, ale też o emisjach kontrahentów czy klientów. Inwestorzy instytucjonalni już zbierają dane.

FUNDUSZE UNIJNE →D5

Bolesne skutki niektórych błędów we wnioskach o dofinansowanie

Obowiązki wnioskodawcy ubiegającego się o przyznanie dofinansowania ze środków unijnych rozpoczynają się od starannego, rzetelnego i wyczerpującego przygotowania wniosku. Nie wolno ich bagatelizować.

AKTUALNOŚCI NA **PRAWO.RP.PL****PORADNIK INWESTORA CZ. 2**

Inwestycje w IT coraz bardziej popularne w pandemii

Inwestowanie w nieruchomości czy akcje giełdowe staje się coraz trudniejsze. Dlatego startupy branży IT cieszą się coraz większym zainteresowaniem wśród inwestorów, także indywidualnych. Jednak mają one swoją specyfikę prawną wynikającą z technologii, za którą legislacja nie nadąża.

WIKTOR KOTIUK

W dobie pandemii galopujący popyt na usługi e-commerce i platformy internetowe sprzyja powstawaniu aplikacji, narzędzi i usług internetowych. Znaczna część nowatorskich projektów IT jest domeną młodych programistów, którzy poszukują zaplecza finansowego i biznesowego. To z kolei stwarza szansę dla inwestorów, szukających ciekawych pomysłów na ulokowanie środków. Jak zatem bezpiecznie inwestować w IT?

Analiza prawna

W pierwszej części „Poradnika inwestora”, dotyczącej bezpiecznego inwestowania w dobie pandemii, wyjaśniliśmy, dlaczego każdą przemyślaną inwestycję powinna poprzedzać analiza prawna (ang. due diligence). Due diligence pozwala na świadome inwestowanie i dobór właściwych środków prawnych. Celem analizy jest przede wszystkim wykrycie i wskazanie ewentualnego ryzyka inwestycyjnego, co z kolei pozwoli na wdrożenie właściwej formy biznesu oraz zabezpieczeń. Jest to szczególnie ważne przy inwestycjach w branży specjalistycznej, jak IT, których produkty stanowią złożoną prawnie materię. Regulowane są wieloma aktami prawnymi, czasem nawet o zasięgu międzynarodowym.

Inwestując w IT należy przede wszystkim zwrócić uwagę na niżej omówione elementy.

Określenie produktu

Pierwszym punktem analizy prawnej powinno być ustalenie, w co tak naprawdę inwestujemy. W przypadku branży IT określenie „produkt” w znaczeniu prawnym nie jest oczywiste. Przede wszystkim dlatego, że przepisy polskiego prawa nie definiują pojęć takich jak: program komputerowy, aplikacja, platforma czy serwis internetowy. Są to wyłącznie określenia z języka potocznego. Co więcej, produkty te mają bardzo złożony charakter. To, co potocznie nazywamy aplikacją, zazwyczaj jest połączeniem wielu składników, takich jak: kody źródłowe, domeny internetowe, prawa autorskie, wzory przemysłowe, a czasami jest także infrastrukturą techniczną. Dlatego wielu inwestorów ze zdziwieniem przyjmuje, że ich inwestycja, nie ma żadnego namacalnego

ZDANIEM AUTORA**Wiktor Kotiuk**

radca prawny
Grzechowiak
Kotiuk Radcowie
Prawni

Inwestycje w IT są interesującą alternatywą dla standardowych inwestycji w nieruchomości, akcje czy dzieła sztuki. Szczególnie, że rzeczywistość wirtualna staje się coraz większą częścią naszego życia i ma praktycznie nieograniczone możliwości rozwoju, a także umożliwiła osiągnięcie wysokich zysków. Jednak, aby zyski były wysokie, a ryzyka jak najmniejsze, inwestycja powinna być poprzedzona analizą prawną, wdrożeniem właściwej formy biznesowej oraz zabezpieczeń inwestora.

charakteru, a zazwyczaj jest to tylko ciąg liczb, będący w posiadaniu programistów i rozsiany na serwerach po całym globie.

W takim momencie zazwyczaj przychodzi pierwsza refleksja inwestora, czy inwestycja w ogóle jest bezpieczna. Czy w razie czego, będę mógł „dostać” produkt, w który zainwestowałem? Pytanie jest tym bardziej zasadne, że z naszego doświadczenia wynika, iż część aplikacji czy serwisów internetowych, funkcjonuje bez właściwego sformalizowania. Niemniej, odpowiadając na powyższe pytanie: tak inwestycja może być bezpieczna, pod warunkiem, że podejmie się właściwe kroki prawne.

WAŻNE!

Aby aplikację uznać za produkt w sensie prawnym, niezbędne jest połączenie jej elementów właściwymi umowami, a przede wszystkim nabycie od jej twórców praw do aplikacji (własnościowych, intelektualnych itp.).

Dokończenie na →D2

TEKSTY Z DODATKU DOSTĘPNE

w wersji elektronicznej na:

rp.pl/prawo_w_firmie

Biznes w czasie pandemii

PORADNIK INWESTORA CZ. 2

Inwestycje w IT coraz bardziej popularne w pandemii

Dokończenie z D1

Prawa autorskie

Jednym z najistotniejszych zagadnień przy inwestycji w aplikacje czy programy komputerowe jest posiadanie odpowiednich praw autorskich, które przemawiają o posiadaniu swoistych praw właścicielskich do tego typu produktów. Mowa tu oczywiście o prawie do korzystania oraz rozporządzania aplikacją i czerpania zysków z tego tytułu, czyli o majątkowych prawach autorskich. Bez posiadania tych praw, nie można być uznanym za „właściciela” aplikacji i czerpać zysków z jej funkcjonowania, a przynajmniej działanie takie będzie nielegalne i może narazić na odpowiedzialność cywilną oraz karną.

WAŻNE!

Zgodnie z art. 17 Prawa autorskiego, majątkowe prawa autorskie przysługują twórcom aplikacji, czyli osobom, które stworzyły aplikację, a nie podmiotowi, który zlecił jej stworzenie. Podmiot ten, aby rozporządzać aplikacją, musi nabyć prawa od jej twórcy.

Wyjątkiem są programiści zatrudnieni na umowę o pracę. Zgodnie z art. 74 ust. 3 Prawa autorskiego majątkowe prawa autorskie do programu komputerowego przysługują pracodawcy z mocy prawa, chyba że co innego zastrzeżono w umowie. Zatem jeżeli aplikacja została zaprogramowana przez osoby zatrudnione na umowy cywilne, B2B, czy podmioty zewnętrzne, aby nabyć do niej prawa, niezbędne jest zawarcie z jej twórcami umowy przenoszącej majątkowe prawa autorskie tzw. umowy licencji. W tym celu, już w umowie zlecającej stworzenie aplikacji czy programu, strony winny zawrzeć postanowienia o przeniesieniu majątkowych praw autorskich do utworu, który powstanie w wyniku realizacji umowy.

Istotnymi elementami licencji, zgodnie z art. 41 Prawa autorskiego, są pola eksploatacji dokładne w niej określone, czyli sposoby korzystania z programu oraz wynagrodzenie dla jego twórcy za przeniesienie praw. Praktyką rynkową jest określenie wynagrodzenia za przeniesienie praw do aplikacji w ramach wynagrodzenia za jej stworzenie.

Kody źródłowe i infrastruktura

Oprócz autorskich praw majątkowych istotnym elementem przemawiającym o posiadaniu pełni praw do aplikacji czy platform internetowych jest posiadanie

praw do poszczególnych części infrastruktury oraz faktyczne władztwo nad produktem.

Przez faktyczne władztwo na aplikacją należy uznać dostęp do jej „zaplecza”, czyli warstwy programistycznej w postaci tzw. kodów źródłowych. Należy pamiętać o tym, że faktyczne władztwo ma ten, kto posiada kody źródłowe oraz niezbędne loginy i hasła. Na nic zdadzą się prawa autorskie, jeżeli brak będzie fizycznego dostępu do aplikacji. Dlatego istotnym jest, aby w umowie z twórcami oprogramowania zawrzeć zobowiązanie do przekazania w/w danych. Aby przedmiotowe zobowiązanie nie było tylko pustym stwierdzeniem, właściwą praktyką jest np. uzależnienie zapłaty ostatniej transzy wynagrodzenia od przekazania danych lub naliczenie wysokiej kary umownej w przypadku ich nieprzekazania.

Jednym z najważniejszych elementów infrastruktury IT jest domena internetowa. Przyjęły się potoczne pojęcia: „właściciela” domeny czy „wykupienia domeny na własność”. Niestety, wprowadzają one w błąd. Jak podnosi się słusznie w nauce prawa i w orzecznictwie (wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 13 czerwca 2006 r., sygn.: I ACa 272/06), domena internetowa nie jest rzeczą w sensie prawnym, a tym samym nie można nabyć jej na własność. Potoczne wykupienie domeny, to nic innego jak zawarcie umowy o świadczenie usług telekomunikacyjnych. Wykupując domenę płaci się za usługę, polegającą na dostarczeniu w określonym czasie wskazanego adresu www. A co za tym idzie, umowa taka może zostać zakończona na skutek wypowiedzenia lub odstąpienia, w przypadkach wynikających z przepisów prawa lub wskazanych w treści umowy. Tym samym w określonych sytuacjach można utracić prawo do korzystania z domeny. Zatem istotnym elementem projektu IT, jest właściwie sformułowana umowa na dostarczenie domeny internetowej, zapewniająca długotrwałą i nieprzerwaną możliwość korzystania z niej.

Kolejnym istotnym elementem infrastruktury IT są przestrzenie dyskowe, na których zostanie umieszczone oprogramowanie. O ile większych problemów prawnych nie budzi umieszczanie programów na własnych serwerach, tak już inaczej sprawa wygląda w przypadku przestrzeni chmurowych. Dyski chmurowe są dziś jednym z najpopularniejszych sposobów magazynowania danych. W takim przypadku, również mamy do czynienia z umową o świadczenie usług, polegającą na zapewnieniu możliwo-

ści magazynowania danych. Jednocześnie tzw. chmura, to tak naprawdę fizyczny serwer, znajdujący się w określonym miejscu. Umieszczając dane w chmurze, umieszczamy je zazwyczaj na dysku w Chinach, Indiach czy USA. Wiąże się z tym tak istotne i szeroko omawiane zagadnienia prawne, jak bezpieczeństwo przechowywanych danych, ochrona danych osobowych, a przede wszystkim zapewnienie ciągłego i nieprzerwanego dostępu do danych. Jednocześnie z uwagi na charakter usług chmurowych i pozycję rynkową ich dostawców, w większości przypadków nie jest możliwe ustalenie czy negocjowanie warunków umownych świadczenia przedmiotowej usługi.

Użytkownicy produktu

Równie istotnym elementem inwestycji w IT jest prawne uregulowanie korzystania z aplikacji, platformy czy programu przez ich użytkowników. Udostępnianie produktu użytkownikom może nastąpić w dwojaki sposób, w

w przypadku niewłaściwego działania aplikacji lub zaprzestania jej funkcjonowania.

Ponadto, jako że z rejestracją konta czy korzystaniem z aplikacji w większości przypadków wiąże się przetwarzanie danych osobowych użytkowników, winny zostać stworzone dokumenty – zgody, oświadczenia itp. użytkownika dotyczące przetwarzania jego danych, zgodne z wymogami RODO.

Utrzymanie aplikacji

Ostatnim z istotnych elementów produktów IT, jest tzw. utrzymanie, czyli zapewnienie funkcjonowania aplikacji oraz wiążące się z tym kwestie prawne i techniczne.

W zależności od funkcji aplikacji może ona wymagać np. całodobowego utrzymania, w tym posiadania centrum przyjmującego i realizującego zgłoszenia użytkowników (ang. Help Desk), a także SLA (ang. Service Level Agreement), czyli gwarantowanego czasu przywrócenia funkcjonowania aplikacji, uzależnionego od zakresu usterki.

” Istotnym elementem projektu IT, jest właściwie sformułowana umowa na dostarczenie domeny internetowej, zapewniająca długotrwałą i nieprzerwaną możliwość korzystania z niej.

zależności od charakteru i przeznaczenia produktu: na podstawie umowy licencji lub umowy świadczenia usług, w przypadku, gdy aplikacja czy platforma będzie wykonywała usługę np. pośrednictwo w płatności, rezerwacje itp. Warunki licencji czy świadczenia usług będą zależały przede wszystkim od tego kto i na jakich zasadach ma korzystać z produktu. Czy będzie to jeden odbiorca np. instytucja, urząd, korporacja, posiadające wyłączne prawo do korzystania, czy będzie to produkt ogólnie dostępny dla nieograniczonej liczny użytkowników?

W zależności od liczby odbiorców i zakresu korzystania, licencja lub umowa może przybrać formę pisemną lub elektroniczną, udostępnianą np. przy instalacji produktu czy rejestracji konta. W przypadku bardziej rozbudowanych produktów IT, winny one także posiadać regulamin, określający zasady korzystania, odpowiedzialności dostawcy, użytkownika, ograniczenia odpowiedzialności itp. Regulamin, a właściwie jego odpowiednie zapisy, są podstawowym narzędziem zapewniającym bezpieczeństwo dostawcy aplikacji,

Wszystkie te elementy winny być precyzyjnie określone w zawieranej z użytkownikiem umowie licencyjnej, umowie świadczenia usług lub regulaminie korzystania z produktu.

W celu zapewnienia użytkownikowi właściwego poziomu działania aplikacji, dostawca aplikacji winien sam zapewnić sobie należyte jej utrzymanie, czy to za pośrednictwem własnej infrastruktury, czy producenta oprogramowania, czy wreszcie podmiotów zewnętrznych, wyspecjalizowanych w tego typu usługach. W przypadku utrzymania aplikacji /@ świadczonego przez jej producenta lub podmiot zewnętrzny, warunki takiej usługi powinny być ściśle określone umową, włącznie z karami umownymi za przekroczenie SLA. Wysokie kary umowne i precyzyjnie określone zobowiązania umowne sprzyjają należytemu wykonywaniu umów. Mają one głównie charakter prewencyjny. /@

Wiktor Kotiuk

Pierwszy odcinek z cyklu: „Jak bezpiecznie inwestować w czasie kryzysu?” – opublikowaliśmy 14 maja. Kolejny odcinek 11 czerwca.

TEKSTY Z DODATKU DOSTĘPNE

w wersji
elektronicznej
na:

rp.pl/prawo_w_firmie